

کھوارو یوران اوچے مس

ڈاکٹر عنایت اللہ فیضی

ہندوستانو ای سکولہ تت بیوزبانہ تعلیم شروع ہوئے۔ ماہران دیہین بی اکھابیرویان سار خبار گانی یورانو مسان نیویشی سالو جنتریان ساؤزئیے ہے سوم کلینڈر ساؤزئیے سکولہ الانی۔ سکولو ڈق حیران بیتی ریتانی کی اسپہ زبانہ دی مسان نام شک بیرانیا؟ تت بیوزبانہ تعلیم نو بیکن دیتی ہیتان خیال جنوری، فروری، نومبر، دسمبر تان مسس وا خور مسس نکسی راوا بیرانی۔ مٹیرو دفترہ گیتی بیہ لُوو دیکو فرید احمد رضا ریتائے کی، "اسپہ کھوار کلینڈر چھاپ کوریکو سکولو استاذان دی حیران ہونی۔" ہیتان خیالہ دی جنوری، فروری، نومبر، دسمبر غیر مسان خور نام نکسی راوا بیرانی۔ جاوید اقبال جاوید ریتائے کی، "اولو کلینڈر چھاپ بیکو اکھابیران تھمامو خفا ہونی۔ کا غور غور مسو نام نکسی ریکو کا ای کیاغ نکسی وا کا ای کیاغ نکسی ریتانی۔" اسپہ ایشمارئیکو کھوارا مسان نام ۳۲ بیتی اوشونی وا مس ۱۲ اوشونی۔ ہتے نامان گانیتام کیہ نام کی ارندوار گانی بروغلہ پت شینی۔ ہش نامان پیٹھیتام کیاغ کی ای دیہا شینی وا خور ژاغا نکسی۔

غور غور لٹکوبہ نکسی، دروسہ نکسی، چھترارا نکسی وا کوبہ دی نکسی۔ اوا ریتام کی اولانو کلینڈرا ای کمی شیر۔ سف مہ موختو لوڑی کیہ کمی ریتانی۔ محمد عرفان عرفان صاحبو تے اسپہ عرفان دی رسی وا مولانا دی۔ عرفان صاحب لُو امیشٹئیے ریتائے کی، "تہ اپکار لُو اویرتام۔ عیسوی کلینڈرو بیہ ۲۰۱۴ سال، ہجری کلینڈرو ۱۴۳۵ سال، بدھ متو کلینڈرو ۲۵۵۶ سال۔ دی متے لُو دیور کی کھوار کلینڈرو کمہ سال پھار بغانی؟" اسپہ دم بخود بیکو عرفان صاحب ریتائے کی، "کمی بیہ۔۔۔" اوا ریتام کی لوٹ کمی۔ عطا حسین اطہر اوچے ظہورالحق دانش ریتانی کی، "کمیو کیچہ کوری پورہ کورین بوئے؟" اوا ریتام کی بوغور گل مراد حسرت صاحبو ہتے مضمونو انگیور۔ مضمونو رے خلاصئیکو دی سوال تان ژاغا بیہچیتائے۔ گل مراد حسرت صاحب مسان ذکر کوری اسور۔ برجان سوم ہیتان تعلق نکسی رے نیویشی اسور مگم کلینڈر کیہ سالی شروع بوئے رے ذکر نو کوری اسور۔ ہتوغو پروشہ ہے سوال نو اوشوئے۔ عرفان صاحب ناصرالملکو لُو پرائے کی ہسے کھوار کلینڈرو امان الملک میتارو وختار شروع کوریکو خیالہ استائے۔ اوا ریتام کی نو لا۔۔ موژا دیتی ای میتارو گانین نو بوئے۔ رئیس دُور دی شوخشی شیر، سوملکو دُور شوخشی شیر، کالاش دُور دی اوشوئے وا بہمن کھوستانیو دُور دی اوشوئے۔ ظہورالحق دانش موژی گیری ریتائے کی چھترارو معلوم تاریخ کما شور سال؟ اوا عرفان صاحبو موختو لوڑتام۔۔ عرفان ریتائے کی، "سر آرل سینن ۳۰۰۰ سال ریران۔" بیس قبران اوچے بوختہ نیویشیرو تاریخان گانی اسور۔ عطا حسین اطہر ریتائے کی، "ہر کیہ لُو بوختہ کیڑ" را اسونی۔

عرفان تان لُو جاری لاکھی ریتائے کی "رئیسو وختار پروشٹی کیہ سند نکسی وا نیویشونو بیرو تاریخ دی نکسی مگم رئیسو وختو سند شینی۔" فرید احمد رضا ریتائے کی، "تھے کی بیرائے چھترارو شور یا جو شور رویان ای کانفرنسہ مشکی تاریخو سورہ غور کوریلیک وا۔" ہے لُوو کار کوری سف ایغو موختو لوڑیکہ پرانی۔ اوا ریتام کی "امبوہو موژا مروئے نو پاریر" را اسونی۔ زیاد روئے

کی ای ژاغا ہانی قوژد قرائٹاؤ یا غاؤ غاؤ کورونی وا ہش کیہ نتیجا نو توری کانفرنس نسی نیسیر۔ ہش موکورو۔ جاوید اقبال جاوید یی گانی ریتائے کی، "دی کیچہ کوسی"؟ اوا ریتام کی یا گیور بورڈا نیویشور۔۔۔ کئور دور حکومت ۱۵۹۵، رئیسو حکومت ۱۳۲۰، وارزا سوملکو دور پونگہ کالاشو حکومت موژہ بیٹی ۹۰۰ عیسویار گانی ۱۰۰۵ عیسویہ پت وا بہمن کھوستانیو دور ۶۱۴ عیسوی۔۔ دی فیصلہ کورو کی کھوار کلینڈرو کورہ شروع کوریکو جم بوئے۔ عطا حسین اطہر ریتائے کی، "۱۵۹۵ عیسوی جم بوئے وا ظہورالحق دانش ریتائے کی ۱۳۲۰ جم بوئے"۔ فرید احمد رضا ریتائے کی، "بہمنہ شروع کوریلیک"۔ جاوید اقبال جاوید ریتائے کی، "بہمنہ شروع بیک مناسب، عرفان صاحب ریتائے کی، "دی لا"۔! سوملک ریشنار توری حکومت اریر۔ کالاش برنسا موژی حکومت اریر۔ بہمن پورا چہترارو سورا حکومت کوری چینو خطایو تے تھانگی دیتی اسور۔ اوا ریتام کی چینو تھانگ سلطنتو تے اسپہ خاقان رسی، خطائے رسی۔ ہے زما نا چہترارو نام "چو وی" بیرائے۔ چہترار خطایو نوغور والیوتے روئے بوغاک بیرانی۔ نوغ سالو جشنو بچے چہترار انگار گوغو بڑا خھٹے بیڑو پیخھی الاک بیرانی۔ چینو آخرانی بول ۴۷ عیسوی چہترارو سورا حملہ کوری کاؤسن نامین جرنیل شکست بیٹی اسور۔ ہتیرار اچی خطایو بول نو گیتی اسور۔ عرفان صاحب ریتائے کی، "فارسی تاریخہ مرزا محمد غفران نیویشی اسور کی، "عربہ نبی آخرا زمان رسول اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم مبعوث بیکو وختہ چہترارہ بہمنو میتاری بیرائے"۔ چینی تاریخہ بہمنوتے "بامان" رے نیویشی شیر۔ عرب اوچے خراسانو تاریخہ بہمن ریران۔ خراسانو تاریخہ بہمن کوہستانی گیتی شیر مگم بہمن تان ملکوتے کھوستان راک بیرائے۔ کھوقومو ملک کھوستان۔ فرید احمد رضا ریتائے کی، "بہمنو سالار شروع کوریلیک ہوئے وا"۔ عطا حسین اطہر بشار اریر کی ۶۱۴ عیسویو کیہ ثبوت شیرا؟ عرفان صاحب ریتائے کی، "تاریخہ ۶۱۴ عیسوی نکی مگم روایتہ گیتی شیر"۔ مرزا صاحب فارسی تاریخہ نیویشی اسور کی بہمنو زمانوتے اکھابیران رسول پاکو پیغمبریو زمانہ رے اسونی۔ امیر حمزہ رضی اللہ عنہ ہجرتار اچی بدرو ژانگہ شہید بیٹی اسور۔

بہمنو زمانا امیر حمزہ رضی اللہ عنہوؤ نام چہترارا منشور بیٹی اوشوئے۔ رسول پاکو بعثت ۶۱۰ عیسوی اوشوئے۔ ماہران ۶۱۴ عیسوی بہمنو سالو گانی اسونی۔ ۶۱۴ عیسویہ بہمنو حکومت کی شروع ہوئے ۲۰۱۴ عیسویہ کھوار کلینڈرو ۱۴۰۰ سال بوئے وا اسپہ تاریخ پورہ بوئے۔ جاوید اقبال جاوید بشار اریر کی، "یورانو کوروم ہوئے، مسان ہے ۳۲ نامان موژار جوہجوئین کیچہ کوری گانیسی"؟ اوا ریتام کی بو اسقان کوروم۔ مسو نام ارندوا شیر، بروغله شیر یا لٹکوبہ۔ کورا کی شیر ہسے اسپہ زبان اسپہ ثقافت ہتوغو آف پیخھیکو نو بوسی۔ ۱۲ مسان کیلینڈرا بیشک ۱۲ نام گونی۔ پیسوم جوستہ کیہ مسو کی ایغار زیاد نام شینی ہتے سورہ استاریو نشانو کوروسی۔ کلینڈرو ای موخہ یورانو مس ای ژاغا گونیان۔ بیرہ ہر مسو پروشہ ہتے شک نامان دی نیویشی چھاپ کوروسی۔ ہے قسمہ ۳۲ نام سف چھاپ بونی مگم مس ۱۲ تان بیہچونی۔ لٹکوبہ، ارندوا یا بروغله موش ہش نوریر کی مہ دیہو رویان کارہ شیرو نام بیرہ نکی۔ فرید احمد رضا گانی ریتائے

کی، "پور سالو کھوار کلینڈرہ کیچہ فوٹو گیتی اوشونی؟" عرفان صاحب ریتائے کی، "فوٹو جم اوشونی مگم صرفی ثقافت اوشوئے تاریخ نو اوشوئے۔"

اطہر بشار اریر کی، "فوٹو کیچہ تاریخ بوئے؟" او ریتام کی بوئے لا۔۔ فوٹو دی تاریخ بوئے۔ آفتاب عالمو، سلطان غنی اوچے شوکت علیو فوٹو کی ہائے ثقافت بوئے۔ شاہ گلسی زار اوچے علی ظہورو فوٹو کی ہائے ہوتے تاریخ ریر۔ شالدین چیو نامئیکو عطا حسین اطہر فوٹو تاریخو جم ہوش اریر۔ عرفان ریتائے کی، "پیرار دی پرورشو رویان انگیلیک۔" ظہورالحق دانش ریتائے کی، "مہسیارو کیچہ کوری انگوسی؟" ہتو زمانا کیمرہ کورہ اوشوئے وا فوٹو گانیکو رواج کورہ اوشوئے؟" او ریتام کی ہتے زمانا روئے ہوستین نخشہ ساؤزی او اتانی۔ زومالین بوختہ ساؤزیرو نخشہ بو ژغا شینی۔ پتھا کا دوران صفا کوری کھانجین، ٹھونین اشکاری موش ساؤزے رینیو نخشو کوری بالکل رائے بايو فوٹو گانیرو غون کوراؤ اتانی۔ منشی شیر احمد کابلینو ساؤزیرو نخشہ دی شینی۔ قدیمو رویان ساؤزیرو نخشہ دی شینی۔ انگریزانان موژار دی پھتی نخشہ ساؤزیاک بیرانی۔ جاوید اقبال جاوید ریتائے کی، "ہتیتان لین بو یا؟" او ریتام کی لین بوئے مگم بو پرانو وا چھاپ کوریکو بش صفا نو ہونی۔ فرید احمد رضا موژی غیری ریتائے کی، "عقلوتے پون نو رویان مہسیارو نخشو کا چھاپ کوئے؟" عرفان صاحب ریتائے کی، "عقلوتے کو پون نو رویان؟ دنیو اہم ادبی، علمی وا ثقافتی شخصیات شوخخاؤ اسونی۔ ہتے زمانا کیمرہ نو اوشوئے فوٹو نو اوشوئے۔ شاہ عبد اللطیف بھٹائیو نخشہ شیر، خوشحال خان خٹکو نخشہ شیر، رحمان بابو نخشہ شیر، شیخ سعدی شیرازی اوچے عمر خیامو نخشہ شینی وا فردوسیو نخشہ دی شیر۔ مہسیارو نخشہ کی چھاپ ہوئے کیہ نوژان کوروم بوئے؟" بیہ لوؤ سف خوشئیتانی۔ مشقولگی نسی نو نسی اوشوئے جمع وخت بیکو میلیس زروٹھیتائے۔۔ یار زندہ صحبت باقی مگم لو نسی نما نیسیر۔ امین الرحمان چغتائی را

اسور - ۷

کیہ حساب کتابو مہ داراک نو ہوئے او کوستے ویز او کوس علاج
یا لائین ہوتام ای کانو ڈوری تھے روشن کی نو خورہ والوتے

کیچہ کی بندوستانو ای دیہہ روئے تان زبانہ مسان نامان روختی نیشی استانی بیتان
چقہ کھوار کوراک دی روختی نیشیکو تاب۔ سالوتے یوران ریکو مہ دوستان کا دراکہ نو دونیان۔
پھیتینگ، ٹھونگ شال، غورغور، گرمان، میرژون، کیشمان ریکو مہ دوستان حیران بونیان۔ اسپہ
اژیلی یک شنبہ ریکو ہوش نو کورونیان، سنڈے ریکو جم ہوش کورونیان۔ چھترارہ عجائب
گھرہ تھالوو، ٹونج وا باغیر لاکھی شینی وا ہتے سوم کاغذ نیویشی نامان اباتھہ کوری شینی۔ درزی
مول، ژواری، تریم پار، ریزون، غوچو، شمرغون وا چیرمیک ریکو اسپہ نویس گینی ہوش نو
کورونیان وا ہمیت کیہ اشناری رے حیرانی مان بونیان۔ کش، آودان، دروغ دریک اوچے اپاکہ
دیک تونج ہونی۔ بی نیسیک تونج ہوئے وا مہشکورو نام جوانانان کارہ نکے۔ مہسیارو نام رویان
کارہ شیر، ہسے ریگیش وینی بزرگ اوشوئے رے کا خبار تان نو۔ مٹیرو کھوار نامہ اوچے کھوار

ڪلينڊرو ذريعا روخونو بيڪو بش اُوان جو باره ڪي ٻرڊئي ديونو ٻوئو ڄم ٻوئو۔ گياڪ نسل تان
زبانار، ثقافتار بے گانه بيتي مڪهنديري نو ٻوئو۔ ڪهوارو الفاظ تونج نو بوني وا اسپه تهذيب تونج نو
ٻوئو۔ مرزا فردوس فردوسي ريران۔

بختو تولينيو گاني عقلو غيچي سرمه ڪوروم
ڪوئيتو اسپرو خاچيم تان مسوتے سلمه ڪوروم